

طراحی اسناد خزانه اسلامی متناسب با سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی در ایران^۱

محمد مهدی نجفی علمی^۲

ابوالقاسم اثنی عشری^۳

اصغر ابوالحسنی هستیانی^۴

کامران ندری^۵

چکیده:

ابعاد مختلف اقتصاد مقاومتی ابتدا توسط مقام معظم رهبری و بعد از ایشان توسط کارشناسان در موارد مختلفی تبیین شده است. از جنبه‌های بسیار مهم این اقتصاد، بخش مالی اقتصاد و تأمین مالی از طریق بازارهای مالی می‌باشد. بازار اسناد خزانه اسلامی یکی از موارد مطرح و تأثیرگذار در بازار بدهی که بخشی از بازارهای مالی است، می‌باشد و از این طریق از عوامل قابل توجه تأثیرگذار بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ایران می‌باشد. بنابراین به دلیل اهمیت بازار اسناد خزانه اسلامی در تطبیق با اقتصاد مقاومتی و اثرگذاری بر اقتصاد ایران، در این تحقیق با استفاده از روش کتابخانه‌ای، ابتدا اصول اقتصاد مقاومتی مرتبط با اسناد خزانه اسلامی استخراج و سپس این اصول توسط کارشناسان با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، بررسی و رتبه‌بندی شده است. در ادامه انواع اصلی اسناد خزانه اسلامی با هر یک از اصول اقتصاد مقاومتی تطبیق داده شده و در نهایت، با استفاده از اصول مربوطه اسناد خزانه منطبق با اقتصاد مقاومتی طراحی شده است. با استخراج هفت اصل اقتصاد مقاومتی در ارتباط با اسناد خزانه اسلامی، نتایج تحقیق نشان می‌دهد که اولاً اسناد خزانه اسلامی رایج، به جز اسناد خزانه سرمایه‌گذاری (مطابقت در ۴ مورد) در اکثر موارد با اصول اقتصاد مقاومتی همخوانی ندارند. ثانیاً، طراحی اسناد خزانه بر دو محور «تعدیل با تورم» و «قیمت‌گذاری توسط بازار (مناقصه)» بجز در موارد بازار ثانویه اسناد خزانه اسلامی و اسناد خزانه هموارسازی بودجه، این اسناد را با اصول اقتصاد مقاومتی هم‌جهت می‌کند و می‌توان از این اسناد برای تحقق اقتصاد مقاومتی بهره برد.

واژگان کلیدی:

اسناد خزانه اسلامی، اصول اقتصاد مقاومتی، بازار اولیه، بازار ثانویه.

^۱ این مقاله استخراج شده از پایان‌نامه «بررسی میزان بهینه بدهی دولتی و بررسی اجزاء آن از دیدگاه اسلامی در ایران» دوره دکتری است

^۲ دانشجوی دکتری اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشگاه پیام نور؛ Email: mm.najafielmi@yahoo.com

^۳ دانشیار گروه اقتصاد، دانشگاه پیام نور؛ Email: esnaashari2000@gmail.com

^۴ دانشیار گروه اقتصاد، دانشگاه پیام نور (نویسنده مسئول)؛ Email: abolhasani@pnu.ac.ir

^۵ استادیار دانشکده اقتصاد، دانشگاه امام صادق علیه السلام؛ Email: k.nadri@gmail.com